

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»

в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).

29 квітня 2026 р.
м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнська науково-практична конференція

«Сучасні тенденції та розвиток соціально- економічних систем»

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:

Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

<i>Пензева Ксенія Олександрівна,</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	73
<i>Погребняк Дар'я Ігорівна</i> ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	76
<i>Руденко Вікторія Олександрівна, Братішко Артур Олегович</i> УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	78
<i>Свідерська Інна Миколаївна, Підручняк Роман Павлович</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	81
<i>Собакар Маргарита Вікторівна, Козут Анна Сергіївна</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ DIGITAL- КОМУНІКАЦІЯМИ БРЕНДУ В INSTAGRAM	83
<i>Федотова Ірина Володимирівна, Бочарова Надія Аваківна</i> СТЕЙКХОЛДЕР-ОРІЄНТОВАНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ У НОВІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ РЕАЛЬНОСТІ	86
<i>Хорасанова Марина Дмитрівна</i> ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	89
<i>Yasynskyi Illia</i> MODERN DIGITAL MARKETING TOOLS FOR TRADE COMPANIES	91
<u>Секція 2. Інституційні зміни фінансової системи в умовах цифрової економіки: Європейський та український контекст.</u>	93
<i>Алексєєнко Інна Іллівна</i> ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАД: ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ	93
<i>Антоненко Оксана Іванівна</i> АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ГАЛУЗІ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ: ДОСВІД ЄС І УКРАЇНИ	95
<i>Багацька Катерина Володимирівна</i> СИСТЕМА КРІ У ФІНАНСОВОМУ УПРАВЛІННІ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КОРПОРАТИЗАЦІЇ	98
<i>Бафталовська Вероніка Ігорівна</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ЯК ПРОЦЕС ПІДВИЩЕННЯ ПРОЗОРОСТІ БЮДЖЕТІВ САМОВРЯДУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	101

Секція 2. Інституційні зміни фінансової системи в умовах цифрової економіки: Європейський та український контекст.

УДК 332.146:330.322(477)

ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАД: ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Алексєєнко Інна Іллівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Inna.Aleksieienko@hnue.net

Реформа децентралізації в Україні, попри виклики воєнного стану, залишається фундаментальною основою для майбутнього відновлення. Однак сьогодні фокус уваги зміщується з процесу передачі адміністративних повноважень на питання фінансової стійкості та здатності громад самостійно генерувати економічний розвиток. Європейський досвід підтверджує, що фінансова децентралізація є успішною лише тоді, коли місцеве самоврядування перетворюється з пасивного реципієнта державних дотацій на активного учасника ринку інвестицій.

Фінансова децентралізація в Україні, яку тривалий час вважали однією з найуспішніших реформ, сьогодні опинилася у критичному стані. Попри статус кандидата на вступ до ЄС та чіткі зобов'язання в межах Плану для України (Ukraine Facility), країна ризикує перетворити реальні трансформації на формальність. Європейський досвід, який базується на непохитному принципі субсидіарності та фінансової спроможності, в українських реаліях демонструє відсталість задекларованих намірів від практичного впровадження.

Аналіз результатів децентралізації в Україні демонструє складне переплетення значних успіхів та глибоких системних прорахунків. З позитивного боку, реформа забезпечила громадам безпрецедентну фінансову свободу та ресурси, що дозволило місцевому самоврядуванню стати реальним суб'єктом управління, а не просто виконавцем волі центру. Передача повноважень на місця стимулювала розвиток місцевої інфраструктури, появу індустріальних парків та впровадження інструментів муніципального маркетингу. Громади отримали право самостійно розпоряджатися бюджетами, що в багатьох випадках призвело до підвищення якості адміністративних послуг та активізації місцевого бізнес-середовища. Важливим досягненням стало також створення цифрових інструментів прозорості, як-от система DREAM, що відкриває шлях до прямої співпраці з міжнародними донорами та інвесторами в межах плану Ukraine Facility.

Водночас реформа породила низку негативних наслідків, спричинених насамперед порушенням базового принципу «гроші ходять за повноваженнями». Фінансова автономія не була підкріплена чітким розмежуванням обов'язків, що призвело до розмивання відповідальності між державними і місцевими органами влади. Найгострішою проблемою стала нерівномірність розвитку. Прив'язка ПДФО до місця реєстрації підприємств, а не проживання мешканців, створила значні диспропорції, через які доступ мешканців до базових послуг – освіти, медицини та соціального захисту – тепер залежить від фінансової забезпеченості конкретної громади, а не від державних гарантій. Відсутність дієвого адміністративного нагляду, створила умови для неефективного використання коштів, надмірності масштабів апаратів місцевих рад та політизації технічних питань, таких як компенсація тарифів. Міністерства почали використовувати фінансову спроможність громад як привід для перекладання на них витрат за державними пільговими програмами, що виснажує місцеві бюджети та ставить під загрозу стійкість реформи в умовах повоєнного відновлення [1].

В даних реаліях українським громадам доцільним залишається здійснити радикальний перехід до моделі реальної фінансової автономії. Цей перехід передбачає трансформацію громади з адміністративної одиниці на економічного суб'єкта, що розвивається за європейським зразком.

Досвід країн Європейського Союзу, зокрема Польщі та Німеччини, демонструє різні, але ефективні моделі. Польська модель гмін базується на стимулюванні місцевого бізнесу через спеціальні економічні зони та індустріальні парки [2]. За даними Реєстру індустріальних (промислових) парків, опублікованого на сайті Міністерства економіки України, станом на 30.04.2025 року в Україні діє 100 індустріальних (промислових) парків. Найбільша кількість з функціонуючих парків зареєстровані у 2024 (31), 2023 (13) та 2017 (11) роках. У 2025 році до Реєстру індустріальних парків було внесено ще 5 нових парків [3].

Своєю чергою, німецька модель підкреслює важливість муніципального маркетингу та створення бренду території. Для України актуальним є поєднання цих підходів. Громади мають не лише володіти частиною загальнодержавних податків, за прикладом ПДФО, а й створювати додану вартість на місцях [4].

Ключовим інструментом залучення інвестицій для українських громад стають індустріальні парки. Це не просто виділені земельні ділянки, а готові інфраструктурні екосистеми з податковими стимулами. Згідно з актуальним законодавством, учасники таких парків можуть отримати звільнення від ПДВ та ввізного мита на обладнання, що є критично важливим для релокованого бізнесу та нових виробництв.

Окрім фіскальних пільг, вирішальну роль відіграє підготовка «інвестиційного паспорта» громади. Це цифровий інструмент, який мовою бізнесу описує переваги території: від логістичних маршрутів та доступних енергопотужностей до аналізу ринку праці. У сучасних умовах такий паспорт має бути інтегрований у загальнонаціональні цифрові платформи, такі як система DREAM, що забезпечує прозорість перед міжнародними донорами та приватними фондами.

Головним бар'єром для залучення інвестицій залишається не лише безпековий фактор, а й дефіцит кваліфікованих кадрів на місцях. Європейська практика розв'язує цю проблему через Агенції регіонального розвитку (АРР). Ці структури виступають професійними посередниками між владою та бізнесом, здійснюючи супровід інвестора за принципом «єдиного вікна». Для України розвиток ефективно функціонуючої мережі Агенцій регіонального розвитку є стратегічним завданням, оскільки саме вони здатні забезпечити якісний проєктний менеджмент та залучення грантових коштів ЄС. Ця інституційна спроможність на місцях є необхідною умовою для практичної реалізації норм закону «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» (відомого як закон про «інвестиційних нянь») [5].

Практична ефективність агенцій яскраво виражена в конкретних регіональних кейсах. Наприклад, АРР Миколаївщини у 2025 році забезпечила підтримку в підготовці і супроводі поданих 216 грантових заявок, 42 з яких було виграно на загальну суму 546 753 \$ [6].

Таким чином, шлях України до європейської інтеграції вимагає від громад переосмислення своєї ролі. Фінансова децентралізація – це не лише про гроші в бюджеті, а про інституційну спроможність створити середовище, де інвестор почуватися захищеним. Використання європейських механізмів, адаптованих до потреб воєнного та повоєнного часу, дозволить муніципалітетам стати драйверами національної економіки, забезпечуючи стійкий розвиток своїх територій.

Перелік використаних джерел:

1. Гнушак Ю. Між формальністю й реформою: як держава ділить повноваження з місцевим самоврядуванням. *Дзеркало тижня*. 17 квітня 2026 р. URL: <https://zn.ua/ukr/local-government/mizh-formalnistju-j-reformuju-jak-derzhava-dilit-povnovazhennja-z-mistsevimi-samovrjaduvannjam.html>
2. Калат Я. Я. Стимули розвитку індустріальних парків (на прикладі Прикордонних регіонів Польщі). *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2020. Вип. 2 (142). С. 80 – 87. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2020-2-11>.
3. Реєстр індустріальних (промислових) парків в Україні. URL: <https://me.gov.ua/view/485cdf6b-c323-46f1-b6ba-3b6012b1be7d>.
4. Tarasovych L., Yareмова M. Marketing principles of regional development EU experience and imperatives for Ukraine. *Economy and region*. 2025. Vol. 1 (96). PP. 77 – 87. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2025.1\(96\).3750](https://doi.org/10.26906/EiR.2025.1(96).3750).

5. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні: Закон України № 1116-IX від 17.12.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.
6. Агенція регіонального розвитку Миколаївської області. URL: <https://agency.mk.ua/>

УДК 336.64:656.8

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ГАЛУЗІ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ: ДОСВІД ЄС І УКРАЇНИ

Антоненко Оксана Іванівна*, здобувачка вищої освіти 4 курсу ОС «Бакалавр»
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця,
oksana.antonenko@hneu.net

Аналіз діяльності суб'єктів господарювання поштового зв'язку дозволяє охарактеризувати стан реального сектору економіки, адже галузь демонструє гнучку реакцію на зміни споживчого попиту та ділової активності. В умовах воєнного стану поштові оператори набувають особливої соціальної ролі: для мешканців багатьох населених пунктів надають можливість логістичних послуг, отримання грошових виплат та здійснення платежів. Гармонізація українського законодавства із нормами ЄС актуалізує оцінювання результатів діяльності і фінансового стану українських суб'єктів господарювання, що надають послуги поштового зв'язку, для визначення передумов їх здатності конкурувати з міжнародними компаніями, які потенційно заходять на вітчизняний ринок.

Ефективне функціонування будь-якого суб'єкта господарювання в сучасних ринкових умовах нерозривно пов'язане з його фінансовим станом. Він виступає як комплексний, інтегральний індикатор, що відображає не лише підсумки господарської діяльності за звітний період, а й надійність підприємства як ділового партнера, його інвестиційну привабливість та загальний потенціал для майбутнього розвитку. Фінансовий стан являє собою сукупність реальних показників платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності конкретного підприємства на певний момент часу, що зафіксовані у його фінансовій звітності [1].

Аналіз фінансового стану найбільших поштових операторів України поштової та кур'єрської діяльності подано у табл. 1. АТ «Укрпошта» є єдиним національним оператором поштового зв'язку України, відділення якого охоплюють всю її територію, забезпечуючи приватних осіб та корпоративних клієнтів поштовими, логістичними, фінансовими й торговельними послугами [2]. АТ «Нова пошта» є лідером серед суб'єктів господарювання, які здійснюють експрес-доставку на теренах України [3].

Рівень рентабельності досліджуваних компаній, які надають поштові послуги, відображає більш ефективне функціонування ТОВ «Нова пошта». Від'ємне значення показника для АТ «Укрпошта» свідчить про збиткову діяльність суб'єкта господарювання. Аналогічна ситуація притаманна індикатору рентабельності майна: АТ «Укрпошта» отримує збитки від інвестицій в активи, натомість ТОВ «Нова пошта» отримує прибуток на кожну гривню, вкладену в майно. Таким чином, проаналізовані показники рентабельності демонструють збитковість АТ «Укрпошта». У розрізі коефіцієнта поточної ліквідності обидва досліджувані поштові оператори набувають рівнів (АТ «Укрпошта» – 0,63, ТОВ «Нова пошта» – 0,65) нижче нормативного (1–2). Означена ситуація сигналізує про брак оборотних активів для покриття поточних заборгованостей. Індикатор абсолютної ліквідності демонструє більший запас

*Науковий керівник: Лелюк Світлана Валеріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця